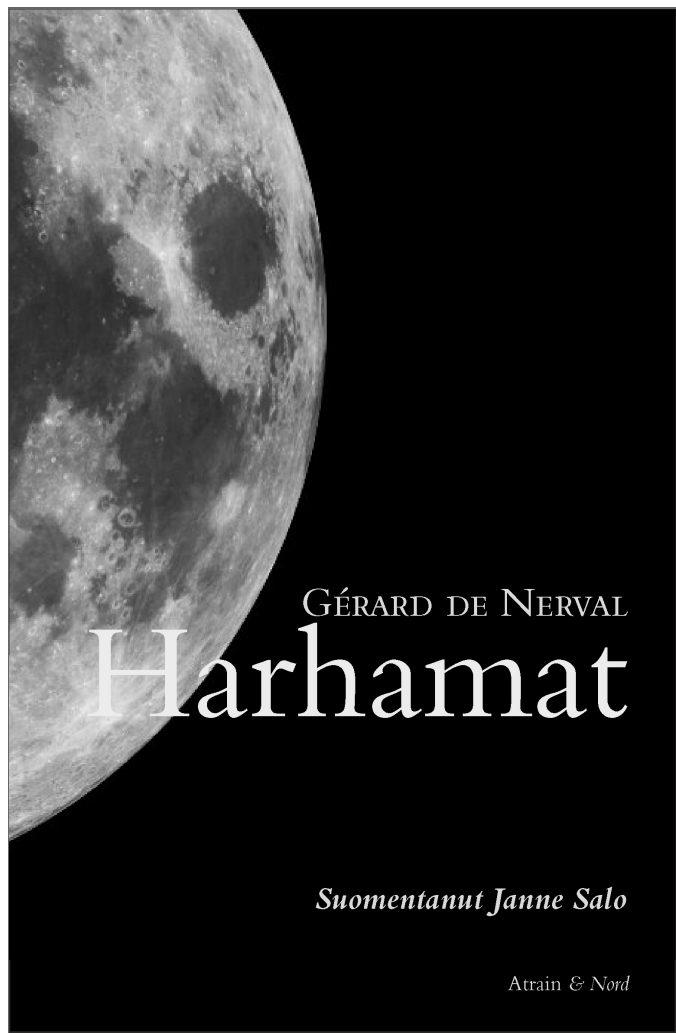

Atrain & Nord – syksy 2025

Atrain & Nord Kustannusliike

atrain@atrainkustannus.fi | 045 134 6090

De Nerval, Gérard: Harhamat

Suomentanut Janne Salo.

Ranskan suurin runoilija Gérard de Nerval (1808–1855), ei varsinaisesti ollut runoilija, vaan prosaisti, näytelmäkirjailija, kääntäjä, kriitikko, sanomalehden-toimittaja, intohimoinen lukija, ja mitä kaikkea vielä, – lapsenmielinen kau-nosielu, onneton rakastaja, huvittavuuteen saakka hyväsydäminen boheemi, pinttynyt vaeltaja ja kaukomatkaaja... mutta ennen muuta: tietymättömien sisäulottuvuuksien tutkimusretkeilijä, käsittämättömän rohkea henki, joka ahdistuksesta ja hulluudesta viis tai niiden kautta etsi vimmatusti, *henkensä kaupalla* omaa myyttiään. Käsillä oleva suomennosvalikoima sisältää Nervalin lähes koko runotuotannon, ellei siihen kuuluvaksi lasketa varhaisia eeppejä ja sankarilliskoomisia harjoitelmia tai nuoren nationalistin sepittämiä Napo-leonin naiiveja ylistyksiä, joilla taitaa olla vain dokumentin arvo.

9789523158375 | pehmeäkantinen | noin 100 sivua

KRISTIJONAS
DONELAITIS

Vuodenajat

Atrain & Nord

Donelaitis, Kristijonas: Vuodenajat

Suomentanut Juha Kajander

Liettuan kansalliseepos on opetusrunoelma *Vuodenajat* (alkuteos *Metai*). Toisin kuin muut lähialueitten kansalliseepokset, *Vuodenajat* kertoo arjen sankareista, köyhistä feodaalitalonpojista, joiden urotyöt ovat arkista aherrusta. He yrittävät selviytyä niin kesän töistä kuin talven niukkuudesta ja omien peltojensa lisäksi joutuvat antamaan työpanoksensa kartanolle.

Herroille on runoelmassa varattu konnanrooleja, mutta konnia on myös talonpoikien joukossa. *Vuodenajat* saarnaa talonpoikien suulla lakia niin herroille kuin talonpojillekin, jotka usein seurasivat herrojen huonoa esimerkkiä. Erityisesti pahennusta herättivät kiroilu ja ruokarukouksen laiminlyöminen sekä ahneus, mässäily, juopottelu ja irstailu. Huonojen esimerkkien lisäksi puhujat ottavat esille hyviä. Ahkeruus, ystävällisyys ja tyytyväisyys ovat hyveitä, joita talonpoikien tulisi noudattaa. Teoksen perusvire on realistinen, vaikka tyylikeinona käytetään mm. huikeaa liioittelua.

Kristijonas Donelaitis (1714–1780) opiskeli teologiaa Königsbergin yliopistossa ja toimi vuodesta 1743 kirkkoherrana Vähä-Liettuan Tolminkiemisin pitäjässä. Hänen tiedetään papin työnsä ohella muun muassa säveltäneen sekä rakentaneen soittimia ja meteorologisia havaintolaitteita, mutta ennen kaikkea hänet tunnetaan runoilijana. Pääteoksensa *Vuodenajat* lisäksi hän kirjoitti muutamia runomittaisia eläinsatuja. Donelaitis ei eläessään julkaissut vuodenaikarunojaan, joita hän työsti vuosina 1765–1775. Pöytälaatikosta käsimkirjoitukset päätyivät aikanaan Königsbergin yliopistoon, jossa professori Martin Ludwig Rheza toimitti vuonna 1818 julkaistun ensimmäisen, lyhennellyn ja huomattavassa määrin muunnellun version. Nykyisin käytössä oleva versio perustuu G. H. F. Nesselmannin toimittamaan, vuonna 1869 julkaistuun laitokseen.

9789523158283 | kovakantinen | 132 sivua

LIBERALISMIN PUOLUSTUS

Esseitä suomalaisesta arvopohjasta

Ari Helo
Markus Kantola
Matti H. Virtanen
Jussi K. Niemelä
Jukka Savolainen
Linda Hart
Jarkko Tontti
Pekka Sauri
Mika Pantzar
Visa Heinonen
Ilja Kavonius
Seida Sohrabi
Oskari Lahtinen
Timo Vihavainen
Matti Vanhanen

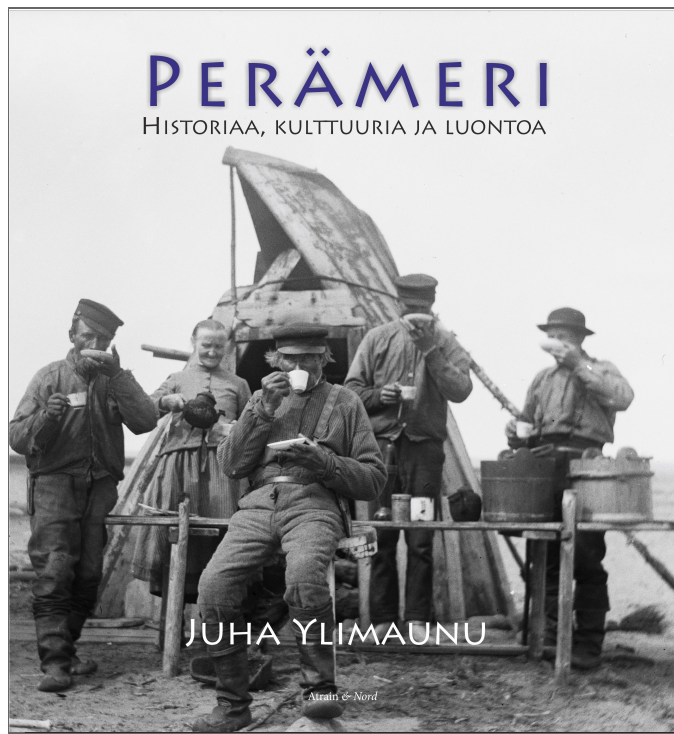
Toim. Ari Helo

Atrain & Nord

Helo, Ari (toim.): Liberalismin puolustus. Esseitä suomalaisesta arvopohjasta

Moderniin kriisitietoisuuteen kasvanut ajattelija voi kysyä, onko liberalismi nyt erityisessä kriisissä vai onko se aina ollut kriisissä. Ehkä kysymys ei lopulta ole hukatuista sukupolvista, yli sata vuotta manatusta lännen rappiosta tai edes liberalismin kriisistä. Kenties tarvitsemme vain käsitteellistä selkeyttä ymmärtääksemme paremmin jatkuvasti muuttuvaa maailmaamme – sen talousrakenteita, yhteiskuntarakenteita ja valtarakenteita sekä erilaisia tapojamme ajatella niitä. Näin ymmärrämme paremmin myös liberalismia ja nykyaikaista, suomalaista arvopohjaa.

Liberalismi tarvitsee puolustajan ja sen arvon ymmärtämiseksi se tarvitsee myös ymmärrystä itsestään. Tämä kirjoituskokoelma pyrkii näihin molempiin tavoitteisiin. Liberalismia pohditaan niin historian, politiikan, yhteiskuntaajattelun kuin somekeskustelukulttuurin kautta unohtamatta sen kansainvälisiä aspektejä, oikeisto- ja vasemmistoliberaaleja, sukupuolipolitiikkaa, ajan-kohtaista woke-kulttuuria tai liberaalin ajattelun itsekritiikkiä.

Ylimaunu, Juha: Perämeri. Historiaa, kulttuuria ja luontoa

Tämä kirja kertoo sen, mikä Perämeressä on tyypillistä, ainutlaatuista ja erikoista. Alueen historiasta on kirjaan poimittu ne aiheet, jotka ovat merkittäviä, tunnusomaisia tai sellaisia, jotka olisi syytä tuntea esimerkiksi kotiseututietona. Perämerihän kytkeytyy pelkästään Suomen puolella lähes puolen miljoonan ihmisen kotiseutuun ja kotiseutuidentiteettiin. Kirja on monitieteinen ja -tahoinen. Tämä on välttämätöntä, jos Perämerestä, sen ilmiöistä ja alueen historiasta on kerrottava. Kirjan kuvitus tukee eloisaa kerrontaa.

Sisältöä: Geologia ja jääkaudet Pohjanlahden synnyttäjänä – Kainuunmeri, sen muinaiset asukkaat ja nykyiset nimet – Ruotsin vallan vakiintuminen 1500-luvun loppuun mennessä – Euroopan hylkeenpyynnin keskus – Muinaisusko eli pitkään meren saarilla – Amiraali Apraksin laivasto-operaatio 1714 ja kansanmurha – Silakan pyynnin kulttuuri – Tuhansien purjelaivojen maa – Maalaispurjehdus, kauppapakko ja maalaisalukset – Höyrykoneet kytkivät Perämeren globaaliin talouteen – Lohi kiistojen kohteena – Maailman eniten muutoksessa oleva meri – Merellinen kulttuuriperintömme

FT *Juha Ylimaunu* on elänyt Perämeren rannalla lähes koko ikänsä. Toisinaan hän on saanut siihen uusia näkökulmia niin tutkijana, ympäristöasian-tuntijana, konsulttina, kalastusaluehallinnossa, teollisuudessa kuin erilaisissa suomalais-ruotsalaisissa työryhmissäkin. Meri on ollut myös harrastus kalastuksen, veneilyn, saaristolintulaskentojen ja kulttuuriperinteen tallennuksen muodossa.

9789523157972 | kovakantinen | 253 sivua

Rainer Smedman

Oskari Tokoi

**Siirtolainen, senaattori ja
maanpakolainen 1873–1963**

Smedman, Rainer: Oskari Tokoi. Siirtolainen, senaattori ja maanpakolainen 1873–1963

Yliviirteen kylästä maanpakolaiseksi Fitchburgiin Kannuksen Yliviirteen kylän vanhoillisessa ja uskonnollisessa ympäristössä kasvaneen 17-vuotiaan renkipojan tie vei vuonna 1891 siirtolaiseksi Yhdysvaltoihin. Palatessaan kotiseudulle vuonna 1900 mukana oli perhe ja talorahat. Kaivoskentillä syntynyt kipinä yhteiskunnallisiin asioihin heräsi venäläistämistoimien vastustamisena. Lyhyessä ajassa Tokoi nousi Kannuksen kunnalliselämän vaikuttajaksi. Vuonna 1906 Tokoi oli perustamassa Kannuksen työväenyhdistystä. Tie politiikkaan aukeni ja vei hänet eduskuntaan (1907–1918). Sovittelevana ja hyvänä puhujana Tokoi nousi eduskuntaryhmän ja SDP:n huomattavimpiin poliitikoihin, yhdeksi valtiollisen elämämme johtohenkilöistä. Vuonna 1917 SAJ:n puheenjohtaja Tokoista tuli senaatin talousosaston varapuheenjohtaja, pääministeri, jolla oli keskeinen rooli Suomen itsenäistymisprosessissa. Sisällissodan lopulla Kansanvaltuuskunnan jäsen Tokoi siirtyi ensin Venäjälle, josta Englannin ja Kanadan kautta vuonna 1921 Fitchburgiin, Yhdysvaltoihin, nyt kuolemaantuomittuna maanpakolaisena.

Vapauduttuaan anarkistisyytteistä Tokoin nimitettiin Raivaaja-lehden toimittajaksi huhtikuussa 1922. Suomen Sosialidemokraatin kirjeenvaihtajana Tokoi toimi kuolemaansa asti. Raivaajan, Sosialistipuolueen ja Kansanvallan Liiton puhujana Tokoi kiersi laajalti Yhdysvaltoja lähes neljän vuosikymmenen ajan. Amerikan Äänen välityksellä myös suomalaiset kuulivat Tokoin puheita 1950-luvun alussa. Merkittävän työn Tokoi teki Suomen avustustoiminnassa Finnish Relief Fundin ja Help of Finland Inc:n johtotehtävissä (1939–1958). Kaiken ohessa Tokoi toimi osuustoiminnallisen Työläisten Luottoyhdistyksen (Worke's Credit Union) hallituksen jäsenenä ja vuodesta 1932 yhdistyksen presidenttinä aina kuolemaansa asti.

Vasta Lex Tokoi (17.3.1944) vapautti Oskari Tokoin valtio- ja maanpetossyytteistä. Esteet maanpakolaisen vierailulle synnyinmaahan olivat poistuneet,

mutta sotien jälkeinen poliittinen ilmapiiri Suomessa siirsi käyntiä vuoteen 1949. Vuonna 1957 Tokoi saapui eduskunnan 50-vuotisjuhlan kunniavieraaksi. Seuraavan vuoden käynti oli senaattorin viimeinen.

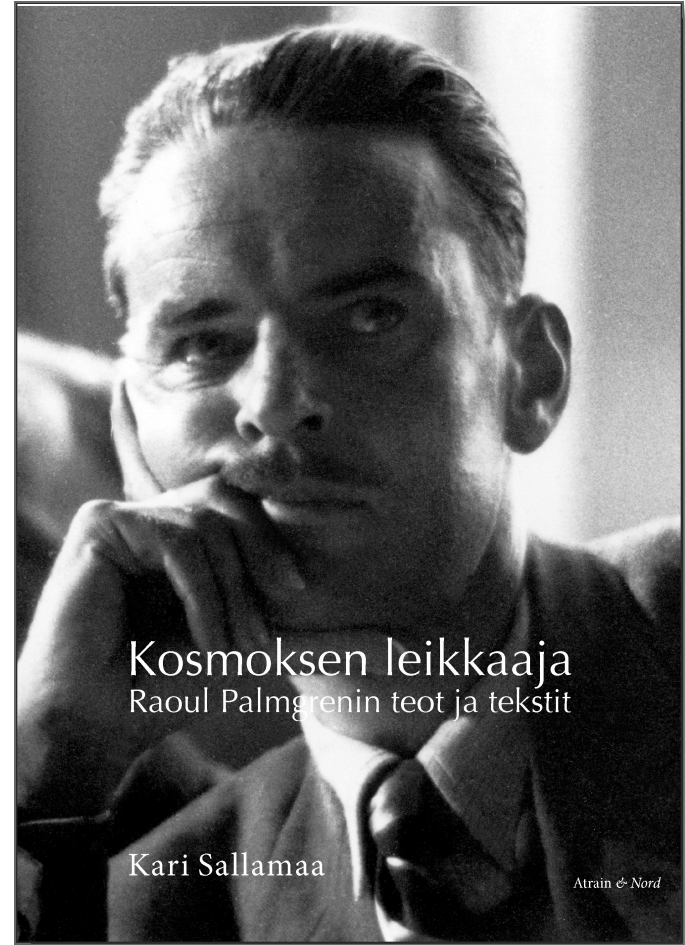
Lehtori, FT, Rainer Smedmanin (s. 1951) väitöskirja käsitteli Yhdysvaltain harjoittamaa intiaanien sivistämispolitiikkaa. Toiminta SDP:ssä ja Oskari Tokoi -seurassa ohjasi tutkimuksen työväenliikkeen historiaan ja Tokoita koskevan materiaalin kartoittamiseen ja kokoamiseen yhteen editioon (oskaritokoi.fi). ”Oskari Tokoi. Siirtolainen, senaattori, maanpakolainen 1873–1963”, pohjautuu tähän materiaaliin. Tällä hetkellä työn alla on tutkimus ministeri Matti Lepistöstä.

9789523158344 | kovakantinen | 454 sivua

Sallamaa, Kari: Kosmoksen leikkaaja. Raoul Palmgrenin teot ja tekstit.

Loistavan miehen elämä. Raoul Palmgren (1912–1995) on tärkeimpiä suomalaisia vasemmistointellektuelleja, eläessään kiiteltu ja kiistelty. Oriveteläisen kruununvoudin pojan tie vasemmiston loistavimmaksi journalistiksi ja työväenkirjallisuutemme historioitsijaksi ei ollut ennalta viitoitettu. Lapuan liike ja Mäntsälän kapina saivat tulenkantajia ihailleen vapaamielisen opiskelijan lukuvuonna 1931–32 kurvaamaan Akateemisen Sosialistiseuran vasempaan siipeen. Vuosikymmenen mittaan hänestä sukeutui vasemmiston terävin, lahjomattomin ja tyyliältään loistavin kirjoittaja. Hänen pistonsa osuivat niin tarkasti, että Väinö Tanner erotutti hänet SDP:stä vuonna 1937. Riippumattomana vasemmistolaisena hän lähti talvisotaan, muttei enää jatkosotaan. Pääosan sota-ajasta hän vietti poliittisena vankina Suomen vankiloiden saaristossa.

Heti sodan jälkeen Palmgren liittyi SKP:hen, mutta kommunistia hänestä ei koskaan tullut. Kari Sallamaa torjuu perustellusti väitteet hänestä kansallisenä kommunistina, jollaisena kirjoittaja esittelee Palmgrenin suosijan Yrjö Leinon. Sallamaa kumoo tukun muitakin Palmgreniin iskettyjä leimoja ja väärinkäsityksiä.

Palmgren nousi pian SKDL:n pää-äänenkannattajan *Vapaan Sanan* päätoimittajaksi, kunnes SKP moninkertaisten riitojen päätteeksi erotutti hänet vuoden 1952 lopussa. Riidat koskivat Jugoslavian itsenäistä sosialismin tietä,

filosofi-kirjailija Jean-Paul Sartre ja Suomen kansallista *Suurta linjaa*, mikä on Palmgrenin keskeisen pamfletin nimi vuodelta 1948. Hän loi *Vapaasta Sanasta* merkittävän keskusteluareenan, jossa erityisesti hän itse viitoitti kansallisdemokraattista linjaa, myös pakinoitsijanimellään Hapan. Monipuolisena ja iskukykyisenä pakinoitsijana Hapan nousee kärkikolmikkoon Eino Leinon ja Gus Mattssonin rinnalle.

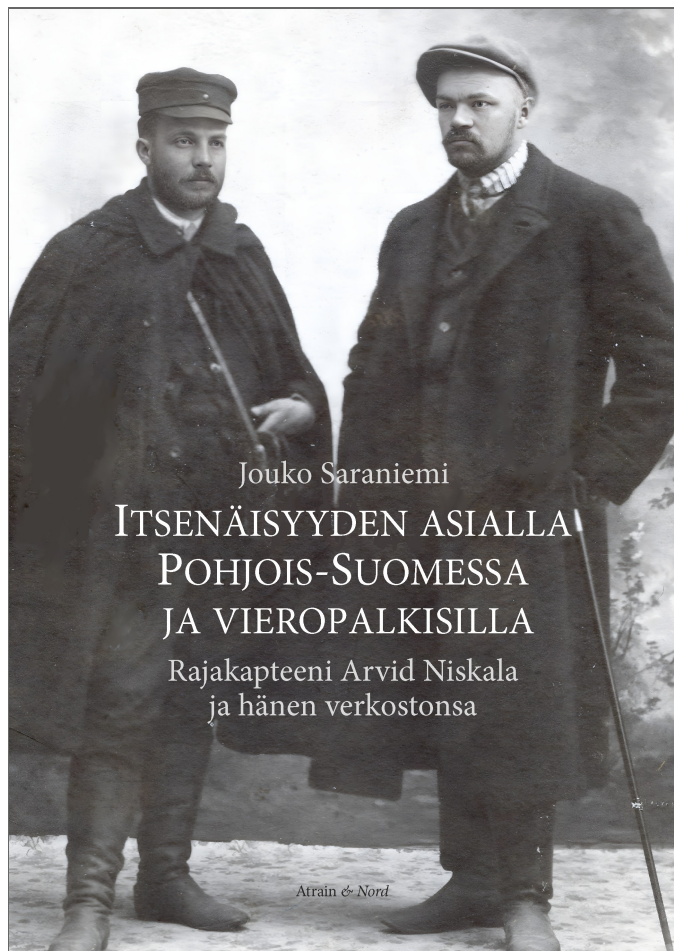
Palmgren oli ennen sotaa sopinut väitöskirjan aiheeksi Suomen työväenliikkeen kaunokirjallisuuden, mutta vainovuodet ja lehtikiireet olivat estäneet hankkeen toteuttamisen. Ulosheitto lehdestä ja liikkeestä soi aikaa paneutua väitöskirjaan, mutta toimeentulo oli hankittava muualta, ensin freelancerina, sitten kaupunginkirjaston johtajana Kemissä ja Vaasassa. Valmistuttuaan väitöskirjakäsikirjoitus oli niin laaja, että tekijä esitti akateemiseksi opinnäytteeksi vain sen teoreettisen osuuden. Sillä hän väitteli Helsingin yliopistossa syksyllä 1965 julkaisten seuraavana vuonna itse ainesmassan kahtena tuhtina niteenä nimellä *Joukkosydän*.

Näillä meriiteillä Palmgren haki tuoreeltaan vasta perustetun Oulun yliopiston humanistisen osaston kirjallisuuden professuuria, mutta akateemisen myllyn hitauden takia hän aloitti professorina syyslukukaudesta 1968. Virka-aikanaan Palmgren tuli tunnetuksi opiskelijoiden ajaman YYÄ-hallinnonuudistuksen raivoisana vastustajana. Yleinen ja yhtäläinen äänioikeus olisi suistanut korkeakoululaitoksen turmioon, professori argumentoi.

Professorikaudellaan Palmgren ei julkaissut opuksia keskittyen opetukseen ja hallintoon, mutta eläkevuosina vuo aukeni. Elämäkerta Maksim Gorkista 1978, kolmiosaiset tekstivalikoima 1980–82 ja itsenäisyyden ajan työväenkirjallisuuden historia *Kapinalliset kynät* 1983–84, kaupunkia ja tekniikkaa kirjallisuudessa koskeva katsaus 1989 ja joutsenlaulu, paluu lehdistön maailmaan nimellä *Täällä toimitus* (1994) osoittavat ”loistavan Palmgrenin” uskomatonta tuotteliaisuutta ja työtarmoa. Varsinkaan työväenliikkeen kirjallisuuden suurtyöt eivät yhdeltä hengeltä enää sujuisi, vaan tällaisiin hankkeisiin istutettaisiin Suomen akatemian rahoittama työryhmä.

Kari Sallamaan Palmgren-teos on intellektuaalinen elämäkerta, jossa pääpaino on kohteen tuotannossa, niin lehtiteksteissä kuin teoksissa. Samalla valottuu miehen tie, hänen suhteensa ystäviin ja vihollisiin: porvareihin, sosiaalidemokraatteihin ja kommunisteihin, akateemikoihin ja työläisiin, naisiinkin, hänen maailmankatsomuksellinen perustansa ja kirjalliset ihanteensa. Loppuun saakka aktiivisen toiminnan varrella yksi pysyi, tyylin loisto ja toinen, uskollisuus nuoruuden ihanteille, vapaudelle ja oikeudelle. Hän tiesi oman arvonsa ja seiso i murtumattomana linnoituksena lyhytnäköisyyden valtaa vastaan.

9789523158351 | kovakantinen | 610 sivua

Jouko Saraniemi
**ITSENÄISYYDEN ASIALLA
POHJOIS-SUOMESSA
JA VIEROPALKISILLA**
Rajakapteeni Arvid Niskala
ja hänen verkostonsa

Atrain & Nord

Saraniemi, Jouko: Itsenäisyyden asialla Pohjois-Suomessa ja vieropalkisilla. Rajakapteeni Arvid Niskala 1881–1957 ja hänen verkostonsa

Sortovuodet olivat juuri alkaneet, kun nuori Arvid Niskala muutti Rovaniemeltä Kemiin työskennellen siellä ja Lapissa laajemminkin liike-elämässä ensimmäiseen maailmansotaan saakka. Kemin aktivistien parissa Arvidista kehkeytyi rohkea itsenäisyysmies ja niinpä sodan puhjettua hänestä tuli jääkäri-liikkeen toimija ja sotilas. Kirja johdattaa lukijansa läpi Suomen itsenäisyyden vaikeiden alkuaikojen Arvid Niskalan elämäntarinan kautta. Se kuvaa hänen palkittua, laajaan kumppaniverkostoon tukeutunutta toimintaansa jääkäri-liikkeen tehtävissä Perä-Pohjolassa ja erityisesti Muurmannin sotavankien pakoavussa, jota Suomessa on aiemmin käsitelty vain vähän. Niskalan maanpetoksellisen toiminnan paljastuttua venäläiset sulkiivat hänet Katajanokan vankilaan, mistä hän vapautui Venäjän maaliskuun 1917 vallankumouksen myötä. Niskala siirtyi maanpakoon Ruotsiin ja palasi sisällissodan alettua Suomeen suoraan Tornion taisteluun. Hän kävi päämajan reserviupseerikoulun ensimmäisten joukossa ja palveli Koillisrintamalla, jossa vastakkain olivat valkoiset ja Muurmannin punapakolaiset. Teoksessa käsitellään myös hänen myöhempiä vuosiaan rajaupseerina Joensuussa ja elämän ehtoota asutustilallisena kotiseudullaan.

Kirja perustuu laajaan tutkimukseen, arkistolähteisiin, sanoma- ja aikakauslehtiin sekä Niskalan omaisilta saatuihin tietoihin. Se sisältää historiallista tietoa, henkilökohtaisia muistelmia ja valokuvia. Teoksessa yhdistyvät teellinen lähestymistapa ja tarinallinen kerronta tarjoavat antoisan lukukokemuksen sekä historiantutkijoille että suurelle yleisölle, kaikille, jotka haluavat ymmärtää Suomen itsenäistymisen monimutkaisia ja rankkoja vaiheita.

Kirjoittaja Jouko Saraniemi on eläkkeellä oleva metsänhoitaja ja metsäopettaja Rovaniemeltä, joka on perehtynyt kotiseutuhistoriaan ja sukututkimukseen. Hänen artikkeleitaan on julkaistu teoksessa *Elämää Yläkemijoen kylässä*. Niiden myötä kirjoittajan kiinnostus kotikylässään viime vuotensa eläneeseen

Arvid Niskalaan syveni ja laajeni koskemaan koko hänen yhteistyöverkostoaan. Kirjoittajan mielenkiintoa ruokki myös se, että toimiessaan kansainvälisissä hankkeissa, hän tutustui moniin kirjassa mainittuihin tapahtumapaikkoihin Kuolan niemimaalla.

9789523158368 | kovakantinen | 307 sivua

Ylipiessa, Matti: Suomen vanhinta kalatutkimusta. Daniel Bongen ja Anders Hellantin tutkielmat lohesta ja sen kalastuksesta.

Kirja sisältää kolme 1700-luvun alkupuolella kirjoitettua lohta ja sen kalastusta käsittelevää tutkielmaa alkukielisinä ja suomennoksina sekä suomentajan johdannon ja kommentaarin.

Daniel Herman Bonge syntyi oululaiseen kauppiasperheeseen vuonna 1706. Hän lähti Uppsalaan opiskelemaan teologiaa syksyllä 1726. Siellä Bonge kirjoitti lääketieteen professori Lars Robergille (1664–1742) lohta ja Pohjois-Pohjanmaan lohenkalastusta koskevan väitöskirjan 1730. Bongen väitös ”De salmonun natura eorumque apud Ostrobothniensis piscatione” on ensimmäinen suomalaisen kirjoittama kirja lohenkalastuksesta. Bonge toimi myöhemmin papinvirassa Saarenmaalla. Hän kuoli vuonna 1774.

Torniolainen Anders Hellant (1717–1789) oli monitouhuinen ja moniop-pinen tiedettä harrastava liike- ja virkamies. Hän opiskeli Uppsalassa muun muassa tähtitieteilijä Anders Celsiuksen johdolla ja pääsi tämän avulla mukaan ranskalaisen Maupertuis’n 1736–1737 johtamaan astemittausretkikuntaan Tornionjoelle. Hellant puolusti vuonna 1738 väitöstään ”Ett nyt sät at fiska i the norländska elfvar”. Kiinnostus kaloihin jatkui myöhemmin virkauralla Torniossa, missä hän kirjoitti tutkielman ”Berättelse om Laxens alstring”, jonka julkaisi Ruotsin kuninkaallinen tiedeakatemia v. 1745.

9789523158405 | kovakantinen | noin 120 sivua

SUOMEN VANHINTA KALATUTKIMUSTA

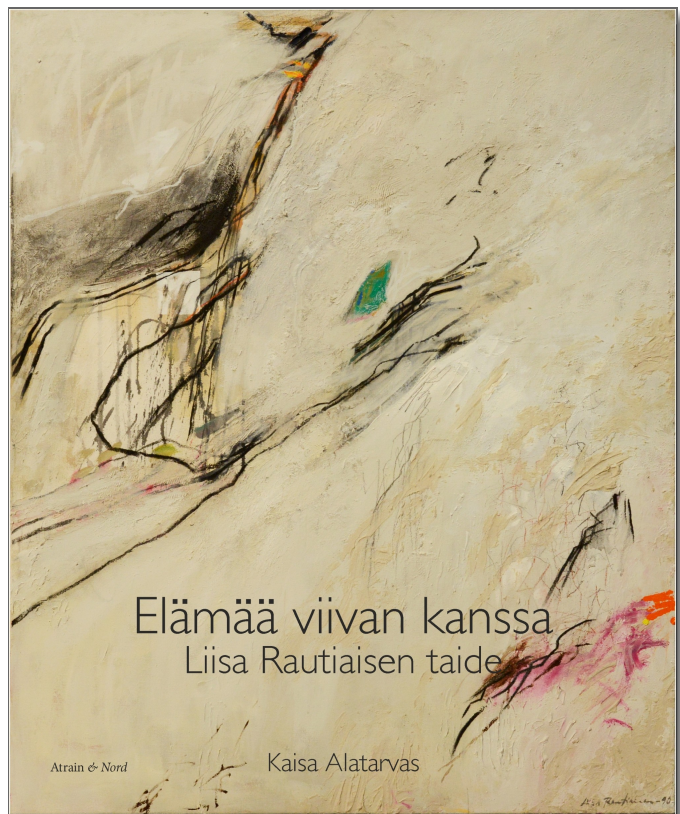
DANIEL BONGEN JA ANDERS HELLANTIN
TUTKIELMAT

LOHESTA JA SEN KALASTUKSESTA

Suomentanut
ja kommentaarin kirjoittanut
Matti Ylipiessa

Atrain & Nord

Alatarvas, Kaisa: Elämää viivan kanssa. Liisa Rautiaisen taide

Taiteilija, opettaja Liisa Rautiainen (1919–2018) oli taideopettajana Kemissä vuosina 1952–1977 ja järjesti opetusta lasten ja nuorten lisäksi aikuisille. Hän toimi kuvataiteilijana lähes koko aikuisiän. Rautiaisen oppilaista tuli taiteilijoita ja -opettajia sekä taiteen harrastajia. Näyttelyitä hänellä oli noin 200 Euroopassa ja Yhdysvalloissa. Hänen ensimmäinen näyttely oli vuonna 1947 Kemin Suomalaisella Klubilla. Näin hän toi esille pohjoissuomalaista ennen kaikkea abstraktia taidetta. Hänen alkuajan tuotantonsa on lappilaista maiseman realistista kuvausta, mutta siveltimenvedot ovat ekspressiivisiä. 1960-luvun alussa teoksiin tuli lyhyt informalistinen kausi, minkä jälkeen maalaukset painottuvat konstruktivismiksi. Suuntaus kesti 1970-luvun loppuun asti. Maalaukset ovat tasaisia väripintoja, mutta muuttuvat vähitellen liukuviksi ja muodostavat tummia ja vaaleita alueita, joita valo vielä pehmentää. Teoksissa näkyy myös barokkimusiikin vaikutusta, vaikka musiikki oli Rautiaiselle lähinnä maalauksen alkuunpanija. 1980-luvulta lähtien maalaukset muuttuivat viivojen ja värien leikkittelyksi sekä italialaisen musiikin luomaksi tunnelmaksi. Muodostui oma suuntaus, liisaismi.

Rautiainen piti yllä omaa osaamistaan lukemalla taidekirjallisuutta ja käymällä taidenäyttelyissä mutta ennen kaikkea piirtämällä ja maalaamalla ahkerasti. Hänen innostuksensa ja määrätietoinen toimintaansa oli esimerkkinä niin lapsille, nuorille kuin aikuisillekin.

9789523158382 | kovakantinen | 280 sivua

Ja linnaksi lumi murtaa jään

Markku Kokkola

Atrain & Nord

Kokkola, Markku: Ja linnaksi lumi murtaa jään

Runotrilogian itsenäinen kolmas osa *Ja linnaksi lumi murtaa jään*, jatkaa Kemin tarinaa vuosina 1970–1989. Kemi täyttää 120 vuotta.

Taaksepäin tarkasteltuna aika ei ole paljon muuttunut, vaikka kaikki on muuttunut. Suomalaisia houkutellaan vierastyöläisiksi muualle rakentamaan hyvinvointia. Yleisradiossa puhaltaa ristiveto ja maailmassa käydään sotia, kapinoidaan ja kahakoidaan, maanjäristykset tuhoavat maita ja ihmisiä.

Suomen tavoitteena on rauhan rakentaminen ja selkkauksista pidättäytyminen. Kansainvälistymiselle avataan ovia, jotkut vapaus ja halpa viina villitsevät niin, että naapurimaan putkat tulevat tutuiksi ja kotiin palataan päät ajeltuina.

Kemiin saadaan liikennevalot, kulttuurikeskus rakennetaan, kilpailuja järjestetään ja lohisoppaa syödään. Kemiläiset ovat yksilöitä ja toimijoita. Jokainen päivä, jokainen askare, ilo ja suru on liitettävissä yhteiseen kokonaisuuteen. Jossakin kaupunginosassa vesi haetaan vesipostista, mutta kehitys kehittyy.

Kirjailijan tehtävänä on historian sanoittaminen, yksilön kiinnittäminen paikkaan ja aikaan. Kemi elää ihmisissään ja ihmisistään silloinkin, kun aika on heidät jättänyt. Menneet eletyt hetket tulevat tutuiksi ja muuttuvat todeksi.

9789523158313 | pehmeäkantinen | 251 sivua

PELIMIESTÄ HAKEMASSA

RAIMO PALDANIUS

ATRAIN & NORD KUSTANNUSLIKE

Paldanius, Raimo: Pelimiestä hakemassa

Rovaniemen Pallokerho sai juhannuspäivänä 1983 Mestaruussarjan kotiottelussa pahasti köniinsä. Seuran johtokunnan jäsenet löivät hätäkokouksessa lompsat yhteen ja päättivät hankkia edustusjoukkueen vahvistukseksi englantilaisen hyökkääjän. Lontooseen matkasi seuran valtuuttama delegaatio, jolle matka ei kaikilta osin mennyt niin sanotusti nappiin. Ennalta arvaamattomia asioita tapahtui ja sattui ihan kunnolla. Jotkut niistä olivat huvittavia, toiset vähemmän huvittavia. Kaikesta Lapin miehet selvisivät melkein ehjin nahoin.

Pelimiestä hakemassa kertoo myös jalkapalloseuran toimintakulttuurista ja pelaajista sekä kannattajien – ”moskovaalaisyleisön” – kiivaasta eläytymisestä kotiotteluissa huutosakin vetäjän riimitysten myötä. Tarinassa tuodaan esille myös tuon ajan kuva, jossa nousevat esille suhtautuminen rasismiin, miesten ja naisten tasa-arvoon, seksuaalisiin vähemmistöihin, sotaan ja suomettumiseen. Kirjassa kuvataan myös yhden pelaajan kasvutarina nappuloista maajoukkueen pelaajaksi.

Pohjimmiltaan Pelimiestä hakemassa on kuitenkin veijaritarina, jossa todellisuus ja mielikuvitus yhdistyvät hausalla tavalla.

9789523158429 | kovakantinen | noin 250 sivua

Tuntematon Christine

Ritva Kokkola

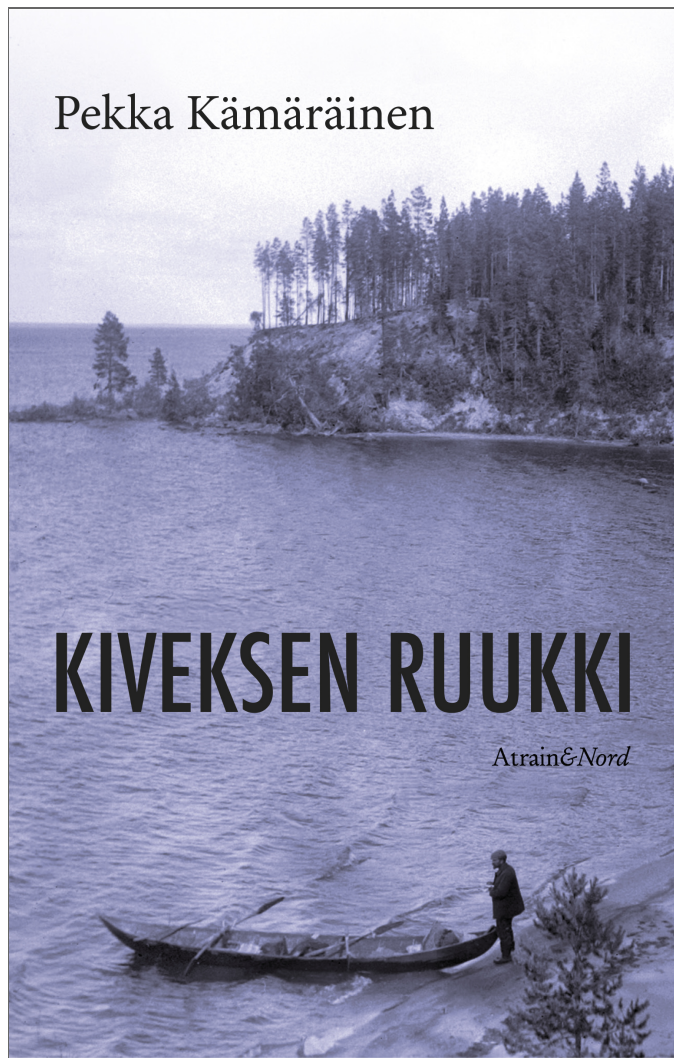
Kokkola, Ritva: Tuntematon Christine

Christine Charlotte on varma, että kirjoitettuna hänen elämästään syntyy mestariteos, kunhan vain kirjoittaja on tarpeeksi taitava. Hän lupaa kertoa rakkaudesta, miehistä, avioliitoista ja eroista. Hän vakuuttaa todistavansa tieteelliset arvoitukset, maailman selitykset ja teorit. Hän kykenee siihen, koska hänet on tehtävään valittu. Hän on Christine Charlotte, kreivin tytär, jonka ydin on rakentunut ortodoksisesta melankolisuudesta, luterilaisesta moraalista ja anglikaanisesta sekamelskasta.

Christine Charlotten elämästä on kerrottava kaikki, mutta mitään ei saa paljastua. Hänet on tunnustettava, mutta häntä ei saa tunnistaa.

Viipurin aseman räjähdys tyhjentää Kirstin alias Christine Charlotten muistin. Aukkopaikat täyttyvät ja sivuuttavat toden. Yhtä kaikki, elämä on kiehtovaa silloinkin, kun menneisyys on kuvitelmaa, kun fiktio on faktaa ja fakta fiktiota. Christine Charlotten elämä on niin totta kuin kirja on kirja ja sanat ovat sanoja.

9789523158320 | kovakantinen, suojapaperi | 190 sivua

Kämäräinen, Pekka: Kiveksen ruukki

Kertomus kamppailusta nälänhädän ja köyhyyden puristuksessa äärimmäisinä aikoina 1800-luvun Kainuussa. Vaikka teos näyttää sen ajan karkean elämän, se on kuvaus ihmisen uskosta työhön ja yrittämiseen. Parempaan tulevaisuuden toivossa aletaan rakentaa korven keskelle suurta hotellia ja masuunia.

Teos perustuu todellisiin tapahtumiin ja henkilöihin, vaikka on osittain fiktiivinen. Kiveksen Ruukki on myös paikallishistoriallinen kuvaus sen ajan työssäoppimisesta, elinkeinoista, sukupolvelta toiselle periytyvistä opeista ja työtavoista.

9789523158337 | kovakantinen | 198 sivua

Luukkanen, Arto: Oblast Suomi

USA on hylännyt Euroopan, Ukraina on luhistunut, EU on menettänyt pelin, Nato ei enää toimi, Baltian maat on miehitetty ja Suomi on joutunut ottamaan YK:n ”rauhanturvaajia” Lappiin, Etelä-Suomeen ja Itä-Suomeen.

Suomen sensitiivinen kansantasavalta on jakaantunut, eripurainen, miehitetty maa. Sen poliittinen järjestelmä ei kykene edistämään yhteisyyttä. Liike-elämä ja ns. konservatiiviset ihmiset ovat muuttaneet Pohjanmaalle; Seinäjoelle yhdessä maahan tulleiden satojentuhansien ukrainalaisten pakolaisten kanssa.

Etelässä taas vallitsee ”hyve-demokratia”, joka luo omat normistonsa ja lakinsa. Pohjanmaalla on rahaa, etelässä ainoastaan Helsingin kaupungilla on rahaa – kuten lohikäärme Smaugilla.

Kirja alkaa erään hyvin tunnetun kansanedustajan murhasta. Kuka on sen takana? Huumerikolliset, joita vastaan hän on toiminut, poliittinen oppositio, joka vihaa häntä, venäläiset, joiden miehitystä hän on vastustanut, vai oman puolueen jäsenet, jolle hän on ylitsepääsemättömän suosittu?

Poliisikomissario Merja Virkki-Hujanen tutkii rikosta Pasilassa, Seinäjoella, Juvalla (jossa on YK:n ”rauhanturvaajien” päämaja) ja Helsingissä. Rikoksen

tutkiminen ei ole helppoa sillä valtiojohdolla on oma ehdokkaansa syylliseksi. Merja taas toimii kuten aina – oman päänsä mukaisesti – suoraan.

Kirjan perusteena on se suuri kysymys: tarvitsemmeko me suomalaiset toisiamme? Onko meillä jotain yhteistä? Olisiko parempi erota kuin olla yhdessä kun se yhteiselo on niin vaikeaa? Vai olisiko kuitenkin parempi, että yrittäisimme yhdessä? Kuka hyöttyy siitä, että suomalaiset ovat toistensa tukasa? Entä kuka hyöttyy siitä, että yllytetään ihmisiä puoli-autistisen vimmaisesti joitain toisia ihmisiä vastaan ja lietsotaan vihaa toista vastaan? Entä kenelle woke on hyödyllistä, kenelle on sekoilu ja pervoilun estäminen elämäntehtävä ja kuka hyöttyy suomalaisten jakaminen vuohiin ja lampaisiin?

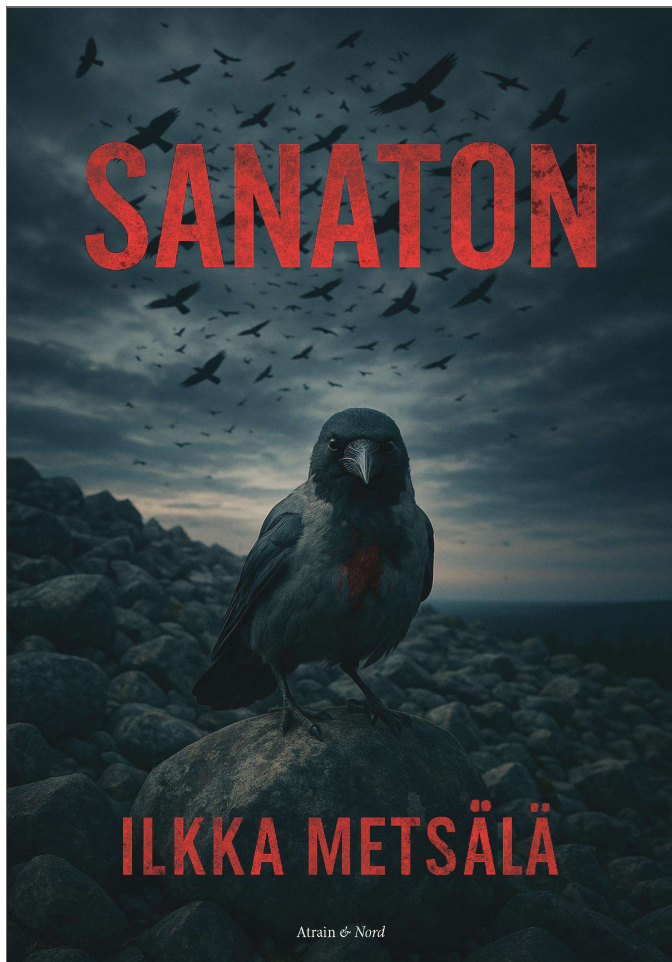
Suomen sisällissodan jälkeen vuonna 1919 ilmestyi kirja ”Hurskas kurjuus”. Sen kirjoittaja Frans Emil Sillanpää pyrki kirjallaan osoittamaan sen, että molemmat osapuolet – niin punaiset kuin valkoiset – olivat tilivelvollisia omasta toiminnastaan. Sillanpää kuvasi kuinka ne vihantäyteiset hetket vuoden 1918 keväällä syntyivät liian helposti. Ikään kuin vahingossa.

Tämä kirja sijoittuu tulevaisuuteen, jota kukaan ei haluaisi mutta joka voi olla totta parin vuoden päästä.

Kirjan henkilöhahmo Merja Virkki perustuu edellisiin Arto Luukkasen dekkareihin: Suojelusenkeli. Helsinki: Paasilinna, 2014. Pasilan nainen. Kemi: Nordbooks, 2016. Todellinen sorsa. Kemi: Nordbooks, 2017. Nettioliisi Hansu Hujasen ihmeelliset seikkailut. Kemi: Atrain&Nord, 2018.

9789523158399 | kovakantinen | noin 250 sivua

Metsälä, Ilkka: Sanaton

Kesäisen Rovaniemen asukkailla ei ole harmainta hajua skandaalista, joka ravistelee etsintä- ja henkikirikosyöksikköä.

Kaksi mattopyykillä olevaa naista ihmettelee tyhjänä Kemijoella lipuvaa soutuvenettä. Nähtyään sen sisällön toinen heistä ei voi olla oksentamatta. Veneessä makaavan ruumiin auringon polttama iho on täynnä paukamia ja verisiä jälkiä, erityisesti vatsan alueella. Myöhemmin huomataan että tältä paikalliselta toimitusjohtajalta ja poliitikolta on katkaistu kieli. Miksi ihmeessä? Ihon pinnasta löytyy sääskien ja mäkäräisten aiheuttamia jälkiä sekä myös jäänteitä lintujen untuvista ja höyhenistä.

Aluksi murharyhmältä jää huomaamatta tatuoinniksi luultu kuvio murhatun kyljessä: kolme ruutua, joista yhdessä rasti. Onko kyseessä sarjamurhaaja? Tunnetun uhrin tuttavapiiri on niin laaja että nyt vaaditaan paikallisen murharyhmän kaikkien jäsenten täydellistä keskittymistä toisen murhan estämiseksi. Mistä löydetään kaksi ihmistä, jotka ensimmäisen uhrin lisäksi aiotaan tappaa? Mikä on saanut jonkun niin suuren raivon valtaan ettei pelkkä tappaminen ole riittänyt vaan ruumista on kidutettu erikoisilla menetelmillä? Olisiko tämä jonkinlainen rituaalimurha?

9789523158290 | kovakantinen | 396 sivua

HARRI TUOMELA

Kartano kätkee salaisuuden

Tuomela, Harri: Kartano kätkee salaisuuden

Espanjan-matkan jälkeen Olivia Laakso palaa kotikartanoonsa Tammilaaksoon jatkamaan kesälomaansa. Tulevan viikot eivät kuitenkaan vaikuta kovin lupaavilta, sillä Katri-äiti on keskittynyt vain hoitamaan galleriaansa ja kuhertelemaan itseään huomattavasti nuoremman kartanon puutarhurin kanssa. Lisäksi galleriassa häärii kesäapulaisena Hanski, jonka kohtaamista Olivia sattuneista syistä pyrkii karttamaan viimeiseen asti. Tammilaakson uusi pehtori Veeti puolestaan on raamikas ja kiinnostava kaveri, mutta kaikki kohtaamiset hänen kanssaan menevät kerta toisensa jälkeen jollakin tavalla pieleen eikä miehen sinkkuudestakaan ole täyttä varmuutta. Kartanon ullakkokamarista Olivia kuitenkin tekee sattumalta löydön, joka tarjoaa sisältöä ja lohdusta pitkästyttyviin kesäpäiviin ja välillä jopa öihinkin. Tuo löytö johtaa monen muun seikan ohella myös Tammilaakson ja sen sukulaiskartanon eli Lehmusrinteen vanhojen kaunojen selviämiseen. Pian muutkin ihmissuhdesolmut alkavat aueta eikä Oliviankaan sydän jää ilman ylimääräistä sykettä.

Kirja on itsenäinen jatko-osa romaanille *Kartanon valtiatar*.

9789523158306 | kovakantinen | 188 sivua

Koskela, Päivi Tuulikki (teksti), Tikka, Suvi (kuvitus): Pikku peikko Pomperidilla ja vuodenajat

Tiesitkö, että metsissä asuu paljon peikkoja? Suomalaiset metsänpeikot ovat pieniä ja karvaisia, iloisia ja vikkeliä. Minä tunnen yhden, pikku peikko Pomperidillan. Olen koonnut tähän kirjaan tarinoita, joita Pomperidilla on kertonut minulle metsän elämästä.

Lähde mukaan metsäiseen seikkailuun. Osallistava lastenkirja, josta löytyy luontotehtäviä eri vuodenajoille.

9789523158412 | kovakantinen | 80 sivua